

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Tečaj X.

V sredo 22. septembra (ranojesna) 1852.

List 26.

Hebrejske melodije.

Po angleškem L. Byron-a, poslovenil Jeriša.

VI.

Ob Jordani.

Ob Jordani Arabski tekajo velblodi,
I po Sionskem hribi malikvavec hodi,
Na Sinaji čestivec Balov klanja se —
I tam — clo tam — o Bog! i strele Tvoje spé?

Kjer Tvoja dlan v kamnito desko je pisala!
Kjer ljudstvu Tvoja se je tenja prikazala!
Kjer glorijska Tvoja v plamodev zasterla se:
Tvoja — kogar, da bi ne umerl, nikdo ne uzrè!

O daj, da v bliski zor Tvoj k nam se v niz zasvétí,
Zbij britko sulco zatiravca roki kleti!
Kak dolgo še teptal bo Tvojo vlast trinog?
Kak dolgo še brez službe hram bo Tvoj, o Bog!

Kmetijske skušnje

razodete v zboru podružnice Smledniško-Kamniške.

9. avgusta je napravila pridna kmetijska podružnica v Kamniku svoj letni zbor. Med mnogimi pomenki in sklepi, razodetimi glavnemu društvu v Ljubljano, ste bile tudi sledeči skušnji naznanjene, zastran katerih je zbor sklenil, naj bi se sploh kmetovavcam na znanje dale.

1) Zoper bramorje, ki že neke leta veliko škodo delajo, je bilo sledeče nasvetovano: V jeseni naj se naredé na vertu sém ter tjé več po 2 ali 3 čevlje globokih in ravno tako širokih ali pa še širjih jam; v jame naj se nameče konjskiga gnoja, ki naj se potem spet z zemljo zakrije. Duh konjskiga gnoja, ki je bramorjem posebno prijeten, in njegova gorkota privabi iz celiga verta bramorje v te jame, kjer čez zimo ostanejo. Spomladi ko sneg kopnéti začné, se najde cela družina skupej, in se lahko pokonča. Ta pomoček je skušnja poterdila.

2) Zoper slano, ktera v jeseni rada ajdo posmódi, je bilo po lani poterjeni skušnji nasvetovano na polji pred sončnim izhodom zakuriti tako šaro, ki veliko dima napravi; dim naj ostane še po sončnim izhodu in naj se po njivi razveja.

Zakaj je meso ene leta dražji? in kako temu v okom priti?

Od vsih krajev se slišijo tožbe zavolj dragine mésa, in dobrih svetov se sliši na cente, kako naj bi se cena njegova hipoma ponižala. Vsak vé kaj družiga, in vsak po svojim kaj bolj gotoviga svetovati; nekteri pa krivičijo naravnost le mesarje, da si le oni žaklje polnijo, ubogo ljudstvo pa mora zavolj njih odertije drago meso jésti; tacih svét je,

da naj se niska tarifa mesa vsim mesarjem naravnost zaukaže.

Tožbe, da je meso ene leta sila drago, so resnične; ali o vsem tem le mesarje dolžiti, razodeva kratko pamet tistih, ki tako sodijo. Zakaj bi nek ravno tisti mesarji, pri katerih se je nekda meso po niski ceni dobivalo, ga sedaj tako drago prodajali, kateri, kakor nekda se tudi dandanašnji morajo po tarifi ravnati, ki se jim v mestih po županijah, na kmetih po kantonskih poglavarstvih vsak mesec predpisuje. Morebiti so pa te komisije po mesarjih podkupljene, da jim za tega voljo visoko tarifo delajo? Ne manjka se tudi tacih ljudi, ki tako blodijo, ker brez poštenja sami po sebi sodijo, čeravno bi se jim vendar moglo čudno zdeti: kako da zamore to po vsih krajih cesarstva enako biti, kar poprej ni bilo. Taka „zedinjena“ goljufija bi mogla vendar čudovita umetnost biti!

Časnik „Štajarske kmetijske družbe“ se je lotil to reč natanjko pretresti, in ker je vsim naših misel, bomo povedali, kar o tem na dalje govori.

Dežele našiga cesarstva si ne priredijo nikdar toliko goveje živine, da bi zamogli shajati z domačim mesam; vsako leto gré okoli 5 milionov goldinarjev za klavno živino in čez 4 milione za kože v ptuje dežele, večidel na Rusovsko. To je en vzrok dragine. Pa — bo brambovc ceniga mesa rekel: to ni nič noviga, to je bilo tudi takrat, ko je meso dober kup bilo. Stoj, prijatelj! nisi pomislil, da ptuji živinoprodajavci jo hočejo s srebram plačano imeti; naše srebro je pa zginilo; kdor ga mora imeti, mora za 100 fl. srebra 120 bankovcov dati, kaj manj ali pa tudi več, kakor cena (ažio) srebra nanese. To je velik razloček, ker mesárna drobno ne skupi sreberniga denarja, — in drugi vzrok je dragine.

Tretji vzrok je goveja kuga, ki je v ravno tistih deželah, kjer nar več živine priredé, kakor na Ogerskim, od leta 1849 noter do sušca tega leta, veliko goved pobrala. Po gotovim vradnim naznanilu, ki smo ga ravno brali v časniku Dunajske živinozdravniške šole, je pocepalo v imenovanim času 152.016 glav, pobitih pa in zakopanih je bilo 1537 glav. To se v vsih deželah berž čuti, ker tiste dežele, ki so poprej vso živino na Ogerskim ali v Galicii kupovale, segajo potem po živini v družih deželah — in več ko je kupcov, dražji je blago.

Četrti vzrok je, da ob puntu na Ogerskim in 11 mescov dolgi vojski je živinoreja zastala, in taka zastaja se berž pozná za več let.

Peti vzrok je, da zavolj nepokojnih časov je bila velika armada potrebna, ktera vsak dan veliko mesa potrebuje. Kmetje ne jedó ve-